

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทย ที่ได้บัญญัติไว้ในหมวดที่ 6 มาตรา 48 ที่ว่า “ให้หน่วยงานด้านสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้อธิการบดีอธิการบดีของสถาบันศึกษา ดำเนินการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานด้านสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 5) จากสาระดังกล่าว ถึงผลให้หน่วยงาน ทางการศึกษาที่มีสถานศึกษาในสังกัด จำเป็นต้องกำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเจตนาตามที่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มี เป้าหมายและแผนการดำเนินการที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจต่อผู้แม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าบุตรหลานตนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 2)

นับตั้งแต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ ได้ก่อให้เกิดการ คืนตัวในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก สถานศึกษาต่างให้ความสำคัญกับการ ประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากในบทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 72 วรรค 3 ได้กำหนดไว้ว่า “...ภายใต้บังคับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้ บังคับ ให้กระทรวงจัดให้มีการประเมินผลภายนอกครั้งแรกของสถานศึกษาทุกแห่ง...” ซึ่งแสดง ว่า ภายในปี พ.ศ. 2548 สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการจัด การศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดระบบประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับ การประเมินจากภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาองค์การ มหาชน. 2546 : 10-13)

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นกลไกสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality control) การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Internal audit Internal school review) และการประเมินคุณภาพการศึกษา (Quality assessment) และต่อมาได้ประกาศ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย มีกระบวนการในการพัฒนาระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้สถานศึกษาจัดให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546 : 16)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้แก่สถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง โดยพยายามให้สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นเรื่องเดียวกับการบริหารงานของสถานศึกษา ดำเนินการให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามปกติและสมผasan ให้อยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้ เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบและเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและเกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร (สำนักงานคณะกรรมการประ楫ศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 7-8)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประ楫ศึกษาระยะเขต 4 มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด จำนวน 209 แห่ง พัฒนามาตรฐานและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีความพร้อมและมีศักยภาพเพียงพอที่จะรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยยึดหลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินการตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย แต่จากการนิเทศติดตามผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ

ฝ่ายส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในรูปแบบและวิธีการประกันคุณภาพฯ ขาดความร่วมมือและความตระหนักรในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ประยุกต์ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษา เรื่อง ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย ในการบริหารจัดการศึกษา ภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้บุคลากรในสถานศึกษาขังขาดความรู้ความเข้าใจไม่ ชัดเจน และ ไม่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ในการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา ซึ่งทำให้การดำเนินการไม่สมผลกับกลไกเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เสียต่อการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวม นอกจากนี้จากการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า ยังไม่มีการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ภายใต้กรอบ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย ทำให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ขาดข้อเสนอแนะที่เป็นจริงและถูกต้อง เกี่ยวกับระดับปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. 2554 : 15)

จากสภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผู้วิจัยได้มองเห็นว่า
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญยิ่ง เพราะสามารถเป็นตัวบ่งชี้ว่าการบริหาร
การจัดการต่อระบบงานประกันคุณภาพการศึกษามีสภาพเป็นเช่นไร เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษา
ข้อมูลเบื้องต้น จึงได้เสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไปแล้วคาดว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
ที่จะนำไปประยุกต์และปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาครีสตัลเกย์ เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาครีสตัลเกย์ เขต 4
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาครีสตัลเกย์ เขต 4

สมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีสถานภาพและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาครีสตัลเกย์ เขต 4 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาครีสตัลเกย์ เขต 4 ตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา. 2553 : 40) ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมี องค์ประกอบ 8 ด้าน ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. การจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตัวแปรอิสระ

สถานภาพทั่วไป

ขนาดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ขนาดเล็ก
2. ขนาดกลาง
3. ขนาดใหญ่

สถานภาพของบุคลากร

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ครู
3. คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ตัวแปรตาม

ระดับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. การจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาวีสะเกย เขต 4 มีขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 223 คน ครู จำนวน 2,852 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,025 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจำศึกษา ศรีสะเกษ เขต 4 จำนวนทั้งสิ้น 5,100 คน จากโรงเรียนจำนวน 223 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจำศึกษา ศรีสะเกษ เขต 4 ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (บัญชี ศรีสะภาด. 2543 : 40) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 16 คน ครู จำนวน 199 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 142 คน รวมทั้งสิ้น 357 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ขนาดของสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ขนาด

- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดใหญ่

2.1.2 สถานภาพ จำแนกเป็น

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครู
- 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม คือ การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

2.2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

2.2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.5 การจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2.2.6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา

2.2.7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

2.2.8 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าผลผลิตทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายหรือพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ โดยดำเนินการต่อเนื่องและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินและรับผิดชอบ

การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปัจจุบันวัยของกระทรวงศึกษาธิการ ใน 8 ด้าน ประกอบด้วย

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา และเพื่อใช้เป็นหลักในการเก็บรวบรวมและประเมินผลและปรับปรุงตัวอย่างต่อไป การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานเขตพื้นที่การศึกษา และมาตรฐานสถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดความสะท้อนและความเข้าใจตรงกันในการวัดและประเมินผลและการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐาน

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษามีแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ เป็นพื้นฐานของข้อมูลสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดรับกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดทำโครงสร้างการบริหาร จัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงานทุกคนมีส่วนร่วมและมีการประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดความต้องการร่วมกันระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางให้ความเห็นและข้อเสนอแนะและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบบททวนและรายงานคุณภาพการศึกษาและจัดให้มีข้อมูลที่เพียงพอในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมา กำหนดวิสัยทัศน์ การกิจ และแผนพัฒนา วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยระบุข้อมูลลักษณะ

ของวิธีการและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และแหล่งข้อมูล รวมทั้งจัดทำและหรือสร้างเครื่องมือ
เก็บรวบรวมข้อมูล โดยคำนึงถึงความถูกต้องเป็นปัจจุบันของข้อมูล อีกทั้งวิเคราะห์ข้อมูลและเก็บ
รักษาให้เป็นหมวดหมู่ใช้ได้สะดวก และนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ตลอดจน
ปรับปรุงและพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง

การดำเนินงานที่ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้การ
ส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่
เป้าหมายที่กำหนดไว้มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่าง
ต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการ
ประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุม กลุ่มงาน/งาน/โครงการกิจกรรมของสถานศึกษา

5. การจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการ
ตรวจสอบและบททวนภายใน โดยบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการเอง การตรวจสอบและ
บททวนจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การที่
สถานศึกษารับให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทุกคน
ที่ศึกษาอยู่ในปัจจุบันที่มีความสามารถต่อระดับชั้นเพื่อเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษา ครบถ้วนถูกต้องสาระ
การเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน จากหน่วยงานส่วนกลางร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด
ดำเนินการ รวมทั้งดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาแล้วนำผลการ
ประเมินมาปรับปรุงแก้ไข

7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การนำ
ข้อมูลผลการประเมิน มาตรฐานคุณภาพ การตรวจสอบและบททวนภายในและภายนอก มา
ประเมินรายงานความก้าวหน้าผลการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษาของสถานศึกษาต่อ
หน่วยงานต้นสังกัด สาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับ
การวางแผนพัฒนาคุณภาพต่อไป โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการมีรูปแบบการรายงานที่สอดคล้องกับ
กลุ่มเป้าหมายที่จะรายงานเพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินจากภายนอก

8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง กลไกส่วนหนึ่งของ
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริมพัฒนา และประเมิน
ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 4

ครู หมายถึง ข้าราชการครูผู้รับผิดชอบดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 4

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 4 ให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 4

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดของสถานศึกษา โดยยึดจำนวนของนักเรียนแต่ละสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ตามหลักการแบ่งขนาดของสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 4 (2553 : 4) ดังนี้

1. สถานศึกษานาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 120 คนลงมา
2. สถานศึกษานาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 121 – 499 คน
3. สถานศึกษานาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 500 คน ขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครู ได้ทราบสภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 4

2. ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครู ได้ทราบการเปรียบเทียบและซื้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 4

3. ข้อมูลและข้อเสนอแนะจากงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารและครู โดยสามารถนำไปประยุกต์และปรับใช้เป็นการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 4 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสู่ความเป็นเลิศต่อไป